

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/77/2021
Identifikačné číslo spisu:	1516010365
Dátum vydania rozhodnutia:	04.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Zeleňáková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1516010365.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martiny Zeleňákovvej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Dušana Krč - Šeberu v trestnej veci obvineného W. J., pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí s verejným vyhlásením rozsudku konanom v Bratislave 4. októbra 2022, o dovolaní obvineného W. J. proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 7. apríla 2020, sp. zn. 3To/6/2020, takto

rozhodol:

I. Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3To/6/2020 zo 7. apríla 2020 bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku,

porušený zákon

v ustanoveniach § 155 ods. 1 Trestného zákona, § 156 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona, § 15 Trestného zákona, § 18 písm. a) Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona

v neprospech obvineného W. J..

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3To/6/2020 zo 7. apríla 2020 a z r u š u j e aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku p r i k a z u j e Krajskému súdu v Bratislave, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

II. Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku obvineného W. J., narodeného XX. S. XXXX v D., trvale bytom W. XX, D., n e b e r i e d o v ä z b y.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava V (ďalej tiež „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) z 18. septembra 2019, sp. zn. 7T/50/2016 bol obvinený W. J. (ďalej tiež „obvinený“ alebo „dovolateľ“) uznaný za vinného zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona tom skutkovom základe že:

dňa 10. septembra 2010 v čase približne o 23:00 hod. na chodníku pred obytným domom na D. ulici XX v D. fyzicky napadli (so spoluobvineným E. K.) poškodených J. I., K. D. a S. C. tak, že po predchádzajúcom slovnom incidente obvinený W. J. kopol poškodenú J. I. do hlavy, v dôsledku čoho spadla na zem, vtedy ju začal brániť poškodený K. D., ktorý udel obvineného W. J. do oblasti tváre a stiahol ho na zem, následne obvinený J. po postavení sa zo zeme kopol poškodenú I. do pravej ruky nohou, pričom k fyzickému útoku na poškodených K. D. a S. C. sa pripojili aj už právoplatne odsúdení A. K. a A. A., obv. E. K., ktorí poškodených K. D. a S. C. bili rukami a kopali do oblasti hlavy a rúk, pričom sa dali na útek po príchode polície, pričom v dôsledku vyššie uvedeného napadnutia J. I. utrpela odtrhnutie vonkajšieho výbežku dolného konca ramennej kosti vpravo s posunom a nutnou chirurgickou liečbou s dobou liečenia 7-8 týždňov a práceneschopnosťou 2-3 týždne, poškodený S. C. utrpel pomliaždenie tváre, tržnú ranu pod ľavým okom a pomliaždenie ľavého spánkovo - čeľustného kĺbu s dĺžkou liečby 7-10 dní a práceneschopnosťou 2-3 dni a poškodený K. D. utrpel odreniny a drobné krvné výrony vo vlasatej časti hlavy s dĺžkou liečby 5-6 dní a práceneschopnosťou 2-3 dni, pričom u žiadneho z poškodených zranenie nezanechalo trvalé následky,

Za to okresný súd uložil obvinenému podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, § 37 písm. h), m) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona s poukazom na § 41 ods. 2 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona súd prvého stupňa súčasne zrušil u obvineného výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Bratislava V z 1. októbra 2013, sp. zn. 5T/59/2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 17. decembra 2013, sp. zn. 3To/137/2013 právoplatným toho istého dňa a v rozsudku Okresného súdu Bratislava V z 15. marca 2013, sp. zn. 5T/178/2011, právoplatnom toho istého dňa, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Zároveň okresný súd podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvineným W. J. a ml. E. K. povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť škodu poškodenému S. C., nar. XX. K. XXXX, trvale bytom D. XX, D. v sume 230,70 Eur a K. D., nar. XX. R. XXXX, trvale bytom D. XX, D. v sume 76,90 Eur a poškodenej C., a.s., so sídlom krajská pobočka D., so sídlom D., N. 2, IČO: XX XXX XXX v sume 1.086,86 Eur.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku súd prvého stupňa poškodenú J. I., nar. XX. S. XXXX, bytom D. XX, D. odkázal s jej nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Proti vyššie označenému rozsudku okresného súdu podal obvinený vo svoj prospech odvolanie, na podklade ktorého Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom zo 7. apríla 2020, sp. zn. 3To/6/2020 podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Trestného poriadku, zrušil odvolaním napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám rozhodol tak, že obvinenému podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 4, ods. 7 Trestného zákona, § 41 ods. 2 Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Zároveň podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil u obvineného výrok o treste v rozsudku Okresného

súdu Bratislava V z 1. októbra 2013, sp. zn. 5T/59/2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 17. decembra 2013, sp. zn. 3To/137/2013 právoplatným toho istého dňa a v rozsudku Okresného súdu Bratislava V z 15. marca 2013, sp. zn. 5T 178/2011, právoplatnom toho istého dňa, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti naposledy uvedenému rozsudku krajského súdu podal obvinený W. J. vo svoj prospech v zákonom stanovenej lehote, prostredníctvom svojej obhajkyne JUDr. Ivany Halahijovej, advokátky so sídlom v Bratislave, Vázovova 9/A, dovolanie, a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V písomných dôvodoch podaného dovolania namietal, že v skutkovej vete popisujúcej skutok kladený mu za vinu nie je explicitne konštatované, že následok v podobe ťažkej ujmy na zdraví u poškodenej J. I., mal byť spáchaný úmyselne. Vychádzajúc z ustáleného skutku dospel k záveru, že v ňom absentuje úmysel na strane obvineného spôsobiť poškodenej ťažkú ujmu na zdraví. Ďalej dôvodil, že pokiaľ z pohľadu súdov nižších stupňov nie sú pochybnosti o priebehu skutku (čo v dovolacom konaní nenapáda), nimi použitá právna kvalifikácia ustálenému skutku nezodpovedá, keďže jeho konanie malo byť posudzované ako ublíženie na zdraví podľa § 156 Trestného zákona. V tejto súvislosti zdôraznil, že ťažký následok mal byť poškodenej spôsobený kopnutím do jej ruky, čo znamená, že vôbec neútočil na životne dôležité orgány (napríklad do hlavy, brušnej dutiny...), kde by bolo na mieste predpokladať, že k ťažšiemu následku v podobe ťažkej ujmy na zdraví môže dôjsť. Analýzou vykonaných dôkazov dospel zároveň k záveru, že nebol jednoznačne preukázaný jeho úmysel spôsobiť pri fyzickom útoku poškodenej J. I. ťažkú ujmu na zdraví. Poukazujúc na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Tdo/46/2007, sp. zn. 4To/6/2016 zo 6. februára 2017 a na v nich obsiahnuté závery vyjadril názor, že skutok ustálený súdmi nižšieho stupňa, nebol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu, skutková veta nekorešponduje s právnou kvalifikáciou predmetného skutku, čím došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Vo vzťahu k súdmi nižšieho stupňa konštatovanej priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Trestného zákona namietal, že v čase spáchania dotknutého v prejednávanej veci stíhaného skutku nebol za žiaden trestný čin odsúdený [aj keď neskôr (po jeho spáchaní) k tomu došlo]. Namietal ešte, že v jeho prípade prichádzala, podľa jeho názoru, do úvahy aj poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. d) Trestného zákona, teda že trestný čin spáchal vo veku blízkom veku mladistvého, keďže v čase spáchania skutku mal 19 rokov, avšak tak súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd na túto okolnosť vôbec neprihliadali. S poukazom na uvedené dospel k záveru, že v jeho prípade prevažoval pomer poľahčujúcich okolností, nie priťažujúcich, čím bol podľa jeho názoru taktiež naplnený dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

V podstate na základe vyššie uvedených dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že dovolaním napadnutým rozsudkom krajského súdu, ako aj rozhodnutím súdu prvého stupňa, bol z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku porušený zákon v neprospech obvineného, súčasne, aby napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj súdu prvého stupňa podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil a podľa § 388 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku prikázal prejednávanú trestnú vec znovu v potrebnom rozsahu prerokovať a rozhodnúť.

V doplnení svojho dovolania obvinený ešte namietal, že v čase rozhodovania odvolacieho súdu uplynula od spáchania skutku doba 10 rokov, čo znamená, že krajský súd sa, podľa názoru dovolateľa, odklonil od praxe Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej dĺžku trestného konania prevyšujúcu 6 rokov je potrebné považovať za výnimočnú a v prípade absencie významných dôvodov pre prekročenie tejto hranice nie je možné trestné stíhanie dlhšieho trvania tolerovať. V nadväznosti na to poukázal na povinnosť súdu takéto prieskumy odškodniť v podobe predovšetkým zmiernenia trestu. Zdôraznil, že on svojím konaním dĺžku trestného stíhania nezapríčinil a namietal, že súčasné použitie ustanovení § 38 ods. 4, § 41 ods. 2 a § 42 ods. 1 Trestného zákona jednoznačne vylučuje ustanovenie § 38 ods. 7 Trestného zákona, čo znamená, že aj z tohto dôvodu bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava V (ďalej tiež „prokurátor“), ktorý uviedol, že sa s jeho dôvodmi nestotožňuje. Z hľadiska úmyslu spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví postačuje, podľa názoru prokurátora, zistenie, že páchateľ vedel, že svojím konaním môže takýto ťažký následok spôsobiť a bol s tým uzročený, pričom spomínané uzročenie je možné odvodiť napríklad z povahy použitej zbrane, zo spôsobu vykonania útoku a jeho intenzity, no najmä z toho, proti ktorej časti tela útok smeroval, ako aj z pohnútky činu a z okolností, ktoré násilnému konaniu zo strany páchateľa predchádzali, okolností, za ktorých sa skutok stal a tiež z toho, aké nebezpečenstvo pre napadnutého z útoku hrozilo. Prokurátor poukázal na závery znaleckého posudku, z ktorých plynie, že úder nohou do oblastí tváre s následným pádom v prípade poškodenej J. I. má charakter útoku na životne dôležitý orgán, pričom obvinený následne pokračoval v útoku na poškodenú tým, že ju kopol do ruky nohou, v dôsledku čoho utrpela odtrhnutie vonkajšieho výbežku dolného konca ramennej kosti s posunom a nutnou chirurgickou liečbou. V prípade, že obvinený kopne poškodenú do hlavy, kde je uložený životne dôležitý orgán a po páde poškodenej pokračuje v útoku tým, že ju kopne ešte do ruky, pričom jej spôsobí vyššie zmieňované zranenie, musí si byť, podľa názoru prokurátora, vedomý, že poškodenej ťažkú ujmu na zdraví spôsobiť môže. Prokurátor preto uzatvoril, že právna kvalifikácia, podľa jeho názoru, plne zodpovedá uvedenému skutkovému deju tak po objektívnej, ako i subjektívnej stránke. K námietke obvineného týkajúcej sa neaplikácie poľahčujúcej okolnosti v zmysle § 36 písm. d) Trestného zákona uviedol, že zákon umožňuje prihliadnuť na skutočnosť, že duševný a fyzický vývoj u osôb blízkych veku mladistvých ešte nebol úplne dokončený, keďže proces dospievania je individuálny, a preto je potrebné zvážiť, či táto okolnosť mala vplyv na rozumovú alebo vôľovú spôsobilosť obvineného. Zdôraznil však, že duševný stav obvineného, bol skúmaný znalcami, tento dôkaz bol predmetom dokazovania na súde prvého stupňa, pričom neboli zistené žiadne prekážky vedenia trestného stíhania voči obvinenému s tým, že schopnosť ovládať svoje konanie mohla byť u obvineného negatívne ovplyvnená, ale len pod vplyvom pozitívnych alkoholických nápojov. S poukazom na uvedené prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odvolanie obvineného zamietol, keďže nebol naplnený žiaden dovolací dôvod.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Zistil ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd ďalej zistil, že dovolanie obvineného W. J. vo vzťahu k namietaným okolnostiam spočívajúcim v nesprávnom právnom posúdení ustáleného skutku a nesprávnom posúdení existencie priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Trestného zákona je opodstatnené.

V prvom rade sa žiada uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným a záväzným rozhodnutiam súdov predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 57/2007].

Jednotlivé dovolacie dôvody [§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku], ktoré môže dovolateľ uplatňovať, sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného

prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inšanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tdo/67/2018, 4Tdo/17/2019, 4Tdo/23/2019, 5Tdo/85/2017, 5Tdo/7/2020.).

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho (prípadne miernejšieho) trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda zistenie, že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu (primerane napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 3Tdo/29/2018, sp. zn. 2Tdo/6/2019, sp. zn. 5Tdo/48/2018).

K naplneniu trestného činu ublíženia na zdraví (teraz § 155 a § 156 Trestného zákona) nestačí, aby páchatel úmyselne vykonal niečo, čo spôsobilo ublíženie na zdraví, ale je treba, aby jeho úmysel smeroval aj k vlastnému ublíženiu na zdraví (primerane R 19/1963, R 22/1968).

Pri právnom posudzovaní konania páchatel'a, ktorým útočil proti zdraviu občana, nie je možné vychádzať len z toho, aká ujma na zdraví poškodeného bola týmto útokom spôsobená, ale je treba prihliadať aj k okolnostiam, za akých sa útok stal, akým predmetom bolo zaútočené a aké nebezpečenie pre napadnutého z útoku hrozilo (R 16/1964).

Úmysel páchatel'a spôsobiť inému ťažkú ujmu na zdraví nemožno vyvodzovať len z povahy predmetu, ktorým bol vedený útok. Je potrebné zvážiť i ďalšie okolnosti prípadu, ako sú spôsob použitia tohto predmetu, intenzita vedeného úderu a pod. (R 35/1991).

Pre naplnenie znakov subjektívnej stránky uvedeného trestného činu nepostačuje len zistenie, že páchatel' konal úmyselne, ale sa musí preukázať, že jeho úmysel smeroval aj k spôsobeniu ublíženia na zdraví [teraz § 15 písm. a), resp. b) Trestného zákona]. V tejto súvislosti treba prihliadať najmä na okolnosti, za ktorých k útoku došlo, na jeho intenzitu, ďalej na to, či a aký predmet páchatel' k útoku použil a tiež na to, aké nebezpečenstvo za daných okolností pre zdravie napadnutého hrozilo z útoku (primerane R 5/1995 - III).

Záver o tom, či tu je zavinenie v zmysle Trestného zákona a v akej forme (teraz § 15 a § 16 Trestného zákona), je záverom právnym. Tento právny záver o subjektívnych znakoch trestného činu sa však musí zakladať na skutkových zisteniach súdu vyplývajúcich z vykonaného dokazovania rovnako ako záver o objektívnych znakoch trestného činu. Skutočnosti duševného (psychického) života významné pre právny záver o tom, či tu je zavinenie a v akej forme, sú predmetom dokazovania práve tak, ako všetky ostatné okolnosti naplňujúce znaky trestného činu. Pri zisťovaní okolností, ktoré majú význam pre záver o zavinení, nemožno vopred prikladať osobitný význam žiadnemu dôkaznému prostriedku, ale na zavinenie a jeho formu treba usudzovať zo všetkých konkrétnych okolností, za ktorých bol trestný čin spáchaný a zo všetkých dôkazov významných z tohto hľadiska, vrátane priznania obvineného, pokiaľ existuje. So zreteľom na zásadu voľného hodnotenia dôkazov (teraz § 2 ods. 12 Trestného poriadku) zákon neprikladá a priori žiadnemu dôkazu osobitný význam. Nemožno preto len zo skutočností, že obvinený skutok poprel, vyvodiť, že zistenie priameho úmyslu neprichádza do úvahy. Tento úmysel, tak ako iné formy zavinenia, možno zistiť aj na podklade iných dôkazov, nielen z priznania obvineného (primerane R 60/1972).

Skutok, ktorým sa obvinený uznáva za vinného, musí byť v skutkovej vete rozsudku vymedzený tak,

aby zodpovedal všetkým znakom skutkovej podstaty trestného činu, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 12/2009), a to vrátane znaku, ktorý podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby.

Obvinený W. J. bol v úvode označeným rozsudkom okresného súdu uznaný vinným zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, pričom krajský súd sa s takouto právnou kvalifikáciou ustáleného skutku bez výhrad stotožnil.

Podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona sa zločinu ublíženia na zdraví dopustí ten, kto inému úmyselne spôsobí ťažkú ujmu na zdraví.

Podľa § 156 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona sa prečinu ublíženia na zdraví dopustí ten, kto inému úmyselne ublíži na zdraví a spôsobí ním ťažkú ujmu na zdraví.

Podľa § 18 písm. a) Trestného zákona na prítiažujúcu okolnosť alebo na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, sa prihliadne, ak ide o ťažší následok, aj vtedy, keď ho páchatel zaviniel z nedbanlivosti, ak tento zákon nevyžaduje aj v tomto prípade zavinenie úmyselné.

Podľa § 123 ods. 2, ods. 3 písm. i), ods. 4 Trestného zákona sa ublížením na zdraví na účely tohto zákona rozumie také poškodenie zdravia iného, ktoré si objektívne vyžiadalo lekárske vyšetrenie, ošetrovanie alebo liečenie, počas ktorého bol nie iba na krátky čas sťažený obvyklý spôsob života poškodeného; ťažkou ujmu na zdraví sa na účely tohto zákona rozumie len vážna porucha zdravia alebo vážne ochorenie, ktorou je aj porucha zdravia trvajúca dlhší čas; poruchou zdravia trvajúcou dlhší čas sa na účely tohto zákona rozumie porucha, ktorá si objektívne vyžiadala liečenie, prípadne aj pracovnú neschopnosť, v trvaní najmenej štyridsaťdva kalendárnych dní, počas ktorých závažne ovplyvňovala obvyklý spôsob života poškodeného.

Dovolať právnú kvalifikáciu jeho konania ako prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona nenapadal.

Z popisu skutku obsiahnutého v takzvanej skutkovej vete rozsudku okresného súdu, s ktorým sa krajský súd bez výhrad stotožnil, v podstate, zjednodušene povedané, plynie, že obvinený (so spoluobvineným E. K.) dňa 10. septembra 2010 v čase približne o 23:00 hod. na chodníku pred obytným domom na D. ulici XX v D. fyzicky napadli okrem iných aj poškodenú J. I. tak, že po predchádzajúcom slovnom incidente obvinený W. J. kopol poškodenú J. I. do hlavy, v dôsledku čoho spadla na zem, vtedy ju začal brániť poškodený K. D., ktorý udel obvineného W. J. do oblasti tváre a stiahol ho na zem, následne obvinený W. J. po postavení sa zo zeme kopol poškodenú J. I. do pravej ruky nohou v dôsledku čoho J. I. utrpela odtrhnutie vonkajšieho výbežku dolného konca ramennej kosti vpravo s posunom a nutnou chirurgickou liečbou s dobou liečenia 7-8 týždňov a práceneschopnosťou 2-3 týždne.

Pokiaľ obvinený v podanom dovolaní namietal, že skutková veta rozsudku okresného súdu neobsahuje výslovné konštatovanie, že konal úmyselne, k tomu je potrebné uviesť, že skutková veta (popis skutku) nie je totožná s právnou vetou a spravidla nepoužíva terminológiu právnej vety (teda terminológiu dotknutého zákonného ustanovenia), aj keď sa niekedy použité výrazy a formulácie skutkovej a právnej vety nevyhnutne prekrývajú (zhodujú); skutková veta však musí s dostatočnou obsahovou určitosťou vyjadrovať všetky skutkové okolnosti, ktoré sú kvalifikačným momentom použitej právnej kvalifikácie (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 22/2015 bod III).

Z vyššie uvedeného popisu ustáleného skutku je zrejmé, že obvinený mal s poškodenou najprv slovný konflikt, potom ju kopol do hlavy a následne ju kopol do ruky. Z takto formulovaného skutku je aj podľa názoru najvyššieho súdu jednoznačne zrejmé, že obvinený konal (kopol poškodenú) úmyselne (bol s ňou v konflikte, najprv verbálnom, ktorý sa vystupňoval do konfliktu fyzického, v rámci ktorého poškodenú kopol nie raz, ale hneď dvakrát, z čoho nie je možné v žiadnom prípade vyvodiť záver, že by poškodenú

kopol nechtiac, náhodne) a bol minimálne uzročený s tým, že jej môže takýmto spôsobom ublížiť na zdraví, teda spôsobiť také poškodenie zdravia, ktoré si bude vyžadovať liečenie, počas ktorého by mala poškodená sťažený obvyklý spôsob života nie iba krátky čas, podľa ustálenej súdnej praxe po dobu minimálne sedem dní.

Úmyselné zavinenie na strane obvineného (explicitne konštatované v takzvanej právnej vete rozsudku súdu prvého stupňa) v smere spôsobiť poškodenú ublíženie na zdraví je aj podľa názoru najvyššieho súdu vyjadrené v skutkovej vete rozsudku okresného súdu tam uvedenými skutkovými okolnosťami dostatočne jasne, zreteľne a zrozumiteľne [bez toho, aby bolo potrebné výraz úmyselne, s ohľadom na vyššie uvedú ustálenú súdnu prax (R 22/2015 III.) a jeho použitie v právnej vete, duplicitne v skutkovej vete použiť].

Za neopodstatnenú však nie je možné považovať námietku dovolateľa spočívajúcu v tom, že v takzvanej skutkovej vete rozsudku okresného súdu nie je vyjadrený úmysel obvineného spôsobiť poškodenú ťažkú ujmu na zdraví, teda, že v popise skutku absentujú také konkrétne skutkové okolnosti, z ktorých by bolo možné úmysel spôsobiť takýto následok vyvodiť.

Z vyššie naznačenej ustálenej súdnej praxe najvyššieho súdu plyní, že na úmysel spôsobiť poškodenú ťažkú ujmu na zdraví je možné usudzovať na základe toho, akým (akej povahy) predmetom bolo zaútočené, akým spôsobom bol predmet použitý, intenzita vedeného úderu/útoku, aké nebezpečenie pre napadnutého z útoku hrozilo, za akých okolností k útoku došlo (napríklad smer vedenia útoku, či použitia zraňujúceho predmetu, vzájomné postavenie útočníka a poškodeného) a podobne.

Z popisu skutku obsiahnutého v takzvanej skutkovej vete rozsudku okresného súdu, s ktorým sa krajský súd bez výhrad stotožnil, plyní, že obvinený poškodenú raz kopol do hlavy, potom bol stiahnutý na zem iným poškodeným a následne ešte (potom čo sa postavil) kopol poškodenú raz do ruky (z ustáleného skutku nijakým spôsobom neplyní, že by malo ísť o viac kopnutí do ruky). Z popisu skutku nie je nijakým spôsobom zistiteľné, akú obuv mal obvinený obutú na nohe, ktorou poškodenú kopal, hoci iný následok môže spôsobiť kopnutie mäkkou obuvou (napríklad teniskou) a iný v prípade použitia ťažkej napríklad vojenskej obuvi prípadne ešte doplnenej o kovové, či iné pevné súčasti zvyšujúce účinok útoku. Z dotknutého popisu skutku nie je zrejma intenzita útoku a ani konkrétna časť tela, do ktorého bola poškodená zasiahnutá. Iný následok je však možno očakávať, ak útočník útočí proti telu iného silou veľkej intenzity, alebo naopak malej intenzity a iný následok možno očakávať, ak útočník kope iného človeka napríklad do líca a naopak do spánkovej časti hlavy a obdobne tak zásadný rozdiel je, ak útočník kopne poškodeného do dlane, ramennej kosti alebo naopak do lakťovej oblasti, teda miesta, kde sú spájané kosti inými menej pevnými súčasťami tela ako je napríklad ramenná kosť.

Vzhľadom na to, že v popise skutku absentuje uvedenie konkrétnych skutkových okolností, z ktorých by bola zrejma intenzita útoku, jeho presné smerovanie, povaha použitej obuvi, počet útokov a podobne, niet na základe čoho na úmysel ťažkú ujmu spôsobiť usudzovať, skutok nie je jasne, zrozumiteľne bez akýchkoľvek rozumných pochybností vymedzený, ale jeho popis pripúšťa viaceré rôzne alternatívy jeho priebehu. Z obsahu spisu, vrátane záverov znaleckého dokazovania síce plyní, že obvinený kopal poškodenú do pravého lakťového kĺbu opakovane väčšou a silnejšou intenzitou, tieto zistenia však svoj odraz v skutkovej vete rozsudku okresného súdu nenašli, preto ani nemohli byť podkladom pre právnu kvalifikáciu ustáleného skutku [z dlhodobou ustálenou súdnu praxou najvyššieho súdu pritom plyní, že vyjadrením zisteného skutkového stavu je skutok obsiahnutý v takzvanej skutkovej vete rozsudku (primerane napríklad R 13/1997, R 100/2001, R 24/2004, R 32/2007), nie skutkové okolnosti uvedené v dôvodoch rozhodnutia, vyplývajúce z vykonaného dokazovania, či odvolania obžalovaného, pokiaľ nie sú v skutkovej vete rozsudku obsiahnuté].

Vzhľadom na jednu zo základných zásad trestného konania „v pochybnostiach v prospech obžalovaného“, vychádzajúc z obsahu nejednoznačne, nepresne formulovaného skutku (nie obsahu spisu), prichádza do úvahy aj alternatíva (keďže ustálený skutok v tomto smere konkrétny nie je), že obvinený mohol kopnúť poškodenú malou intenzitou v mäkkej obuvi raz napríklad do pery, potom bol

stiahnutý na zem a po postavení sa, raz kopol poškodenú do dlane (alebo ramena). Vzhľadom na to, že nie je vysoko pravdepodobné, aby pri kopnutí malou intenzitou mäkkou obuvou do takýchto častí tela malo u poškodenej osoby vzniknúť poškodenie zdravia, ktoré by si objektívne vyžiadalo liečenie, prípadne aj pracovnú neschopnosť, v trvaní najmenej štyridsaťdva kalendárnych dní, počas ktorých by závažne ovplyvňovalo obvyklý spôsob života poškodenej osoby, nemohol byť obvinený ani len uzrozumený s tým, že by takýmto svojím konaním mohol poškodenej ťažkú ujmu spôsobiť. Skutkové okolnosti ustálené v takzvanej skutkovej vete rozsudku okresného súdu preto nepredstavujú podklad pre konštatovanie úmyslu na strane obvineného spôsobiť poškodenej ťažkú ujmu na zdraví, a to ani vo forme nepriameho úmyslu.

Skutočnosť, že obvinený neznámou intenzitou, a teda prípadne „v pochybnostiach v jeho prospech“ aj intenzitou malou, v neznámej obuvi, teda opätovne prípadne aj v obuvi mäkkej, raz kopol poškodenú do hlavy nevedno presne kam a po určitej pauze spôsobnej tým, že bol stiahnutý na zem, raz aj do ruky, taktiež nevedno kam, pre vyvodenie úmyslu obvineného, že poškodenej chcel spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví, prípadne, že s týmto následkom bol uzrozumený, nestačí.

Na strane druhej vzhľadom na to, že aj pri ojedinelom kopnutí do tela iného človeka, nie je možné vylúčiť, ani vznik ťažkej ujmy na zdraví, obvinený si bol vedomý toho, teda vedel, že poškodenej môže aj ťažkú ujmu na zdraví tým, že do nej kopne spôsobiť, avšak bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že takýto následok nespôsobí. Dovolateľovi bolo preto možné pričítať zodpovednosť za spôsobený následok z nedbanlivosti.

Okresný súd teda nepostupoval správne, pokiaľ konanie obvineného ustálené v takzvanej skutkovej vete jeho rozsudku posúdil ako zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, keďže v skutku ustálené okolnosti z vyššie uvedených dôvodov nebolo možné pod toto ustanovenie podradiť s tým, že vykazovali znaky obsiahnuté v ustanovení § 156 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona v spojení s ustanovením § 18 písm. a) Trestného zákona, čo znamená, že súd prvého stupňa zistený skutok nesprávne právne posúdil.

Vzhľadom na to, že krajský súd tento nedostatok na podklade odvolania obvineného v odvolacom konaní nenapravil, svojím postupom naplnil dovolací dôvod plynúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

K námietkam obvineného vo vzťahu ku konštatovaniu existencie príťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Trestného zákona (bol už za trestný čin odsúdený) a nezohľadneniu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. d) Trestného zákona (spáchal trestný čin vo veku blízkom veku mladistvých alebo ako osoba vo vyššom veku, ak táto skutočnosť mala vplyv na jeho rozumovú alebo vôľovú spôsobilosť) na jeho strane súdmi nižšieho stupňa je potrebné uviesť, že otázka zisťovania respektíve zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a príťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ak ale súd vo výroku napadnutého rozhodnutia konštatuje danosť niektorej takejto okolnosti, či už poľahčujúcej alebo príťažujúcej, ale v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri ukladaní trestu - pri úprave trestnej sadzby - tak, ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až 4 Trestného zákona, ide o skutočnosť, ktorá za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Trestného poriadku môže znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia) - rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 18/2015.

Na strane druhej aj keď skutkové závery napadnutého rozhodnutia nie je možné skúmať, v rámci posudzovania naplnenia dovolacieho dôvodu plynúceho z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku prichádza do úvahy, v rámci riešenej otázky, skúmanie správnosti použitia ustanovení Trestného zákona o jednotlivých poľahčujúcich alebo príťažujúcich okolnostiach súdmi nižšieho stupňa, výsledkom ktorého sú ich podkladové skutkové zistenia, a to aj za predpokladu, že nie sú súčasťou skutku, ale sú popísané len v odôvodnení rozhodnutia.

V prejednávanej veci krajský súd konštatoval u obvineného existenciu priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Trestného zákona (bol už za trestný čin odsúdený), hoci z odpisu registra trestov dovolateľa plyní, že pred spáchaním skutku stíhaného v prejednávanej veci, nebol za žiaden iný trestný čin právoplatne odsúdený a opakovane súdne trestaný a aj odsúdený bol až po spáchaní skutku, za ktorý mu bol ukladaný trest v prejednávanej veci.

Vzhľadom na to, že zmyslom ustanovenia § 37 písm. m) Trestného zákona je prostredníctvom priznania priťažujúcej okolnosti prísnejšie potrestať páchatel'a trestného činu, ktorý je recidivistom, teda osobou, ktorá trestnú činnosť pácha opakovane, súdy nižšieho stupňa hmotnoprávne ustanovenie [§ 37 písm. m) Trestného zákona] nesprávne použili, pretože obvinenému ukladali trest za trestný čin stíhaný v prejednávanej veci ako recidivistovi, hoci pred jeho spáchaním nebol odsúdený za iný trestný čin (teda recidivistom nebol). Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že následne (po spáchaní trestného činu, za ktorý súdy nižšieho stupňa trest ukladali) bol opakovane súdne trestaný a odsúdený, keďže táto okolnosť nič nemení na tom, že v čase spáchania skutku v prejednávanej veci obvinený recidivistom nebol.

Z uvedeného je potom zrejmé, že krajský súd nesprávne aplikoval ustanovenie § 37 písm. m) Trestného poriadku, teda nesprávne použil iné hmotnoprávne ustanovenie, čím taktiež naplnil dovolací dôvod plynúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Týmto rozhodnutím dovolacieho súdu sa vec dostala do štádia odvolacieho konania, v rámci ktorého bude krajský súd povinný opätovne rozhodnúť o odvolaní obvineného.

V novom konaní bude úlohou odvolacieho súdu, ako to už bolo vyššie naznačené, opätovne rozhodnúť o odvolaní obvineného a v rámci toho skutok uvedený v takzvanej skutkovej vete rozsudku okresného súdu opätovne právne posúdiť pri súčasnej viazanosti odvolacieho súdu vyššie uvedeným právnym názorom dovolacieho súdu v zmysle § 391 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd pripomína, že dovolanie bolo podané len v prospech obvineného W. J., a preto bude krajský súd v ďalšom konaní limitovaný zásadou zákazu reformatio in peius v zmysle § 391 ods. 2 Trestného poriadku.

Vzhľadom na to, že obvinený v čase rozhodovania najvyššieho súdu vykonával trest odňatia slobody uložený mu vyššie označenými rozhodnutiami okresného a krajského súdu, bol najvyšší súd v zmysle § 380 ods. 2 Trestného poriadku povinný po zrušení spomínaného rozsudku krajského súdu rozhodnúť o (ne)vzatí obvineného do väzby.

A aj keď s ohľadom na skutočnosť, že obvinený aj po zrušení dotknutého rozhodnutia krajského súdu je naďalej dôvodne trestne stíhaný, pretože je dôvodne podozrivý zo spáchania žalovaného skutku, ktorý nepochybne trestnými činmi je (najvyšší súd zrušil napadnuté rozhodnutie krajského súdu „len“ z dôvodu potreby príliehavejšieho právneho posúdenia konania obvineného, nie preto, že by o trestný čin v jeho konaní nešlo) a s ohľadom na početnosť odsúdení obvineného v iných trestných veciach by bolo možné konštatovať u obvineného existenciu obavy z pokračovania v páchaní stíhanej trestnej činnosti, vzhľadom na trestnú sadzbu prichádzajúcu do úvahy pri správnom právnom posúdení ustáleného skutku (2 až 5 rokov) a vzhľadom na už vykonaný trest a vykonanú väzbu v prejednávanej veci (takmer 4 roky) by ďalšia väzba, podľa názoru najvyššieho súdu, predstavovala neprimerané obmedzenie osobnej slobody obvineného vo vzťahu k výške trestu, ktorý mu hrozí.

Napokon vyššie uvedená obava z pokračovania v páchaní ďalšej trestnej činnosti je nateraz eliminovaná aj skutočnosťou, že obvinený má nariadený výkon ďalšieho 3-ročného trestu odňatia slobody vo veci Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 4T/1/2018, ktorý má prednosť pred výkonom väzby.

Preto najvyšší súd obvineného do väzby nevzal.

Na základe vyššie uvedených dôvodov senát najvyššieho súdu jednomyseľne rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.